

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2005 M. BALANDŽIO 21 D. NUTARIMO NR. 447 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS FINANSAVIMO
ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO
(TAP-19-1814) (TAIS NR. 19-9089(2))**

2019-11-08 Nr. NV-3128

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: įgyvendinti Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymą, patikslinti kelių ilgius pagal Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 757 patvirtintą valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašą ir atsižvelgti į Vyriausybės 2016 m. sausio 6 d. nutarimo Nr. 5 „Dėl Sostinės regiono ir Vidurio ir vakarų Lietuvos regiono sudarymo“ nuostatas.

3. Dabartinė situacija:

- Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 757 patvirtintas valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašas, kuriame nurodyti ir kelių ilgiai;
- Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatyme nustatyta, kad Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšos naudojamos valstybės institucijų ar viešųjų įstaigų, kurių dalininkė yra valstybė, valstybės įmonių, savivaldybių ar viešųjų įstaigų, kurių dalininkė yra savivaldybė, savivaldybių įmonių valdomam vietinės reikšmės kelių tinklui plėsti; kelių, kelių statinių ir jų užimamos žemės teisinei registracijai būtinoms procedūroms atlikti; stovėjimo aikštelėms, skirtoms motorinėms transporto priemonėms arba dviračiams palikti, siekiant tęsti kelionę viešuoju transportu, įrengti; Programos finansavimo lėšų naudojimo pagal paskirtį kontrolei ir kt.;
- Vyriausybės 2016 m. sausio 6 d. nutarimu Nr. 5 sudarytas Sostinės regionas iš Vilniaus apskrities savivaldybių.

4. Projekto esmė:

Pakeisti Kelių naudotojo mokesčio dydžių ir šio mokesčio mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarkos aprašą ir Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašą:

- atsižvelgiant į valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašo pakeitimus, **patikslinti magistralinių kelių, kuriais sumokėję kelių naudotojo mokestį įgyja teisę važiuoti kelių naudotojai, ilgius.**
- įgyvendinant Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo nuostatas, **patikslinti kokiems tikslams gali būti naudojamos Programos finansavimo lėšos;**
- nustatyti, kad **Programos finansavimo lėšomis gali būti finansuojami sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemės sklypų, naudojamų keliams (gatvėms) eksploatuoti ar tiesti, ar žemės sklypų su juose esančiais keliais (gatvėmis) kadastrinių matavimų atlikimo, įregistravimo Nekilnojamojo turto registre ir tolesnio vietinės reikšmės kelių (gatvių) projektavimo, tiesimo, rekonstravimo, taisymo (remonto) ir priežiūros darbai (galiojanti formulė - „...keliams inventorizuoti...“);**

- suteikti teisę Ekonomikos ir inovacijų ministerijai atrinkti **finansuoti** iš Programos finansavimo lėšų rezervo ne tik vietinės reikšmės, bet ir valstybinės reikšmės kelių objektus, vedančius į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos;
- siūloma nuo 2020 metų Programos finansavimo skaičiuojamųjų lėšų savivaldybių institucijoms paskirstymui **planuotą naudoti naują kriterijų „Nekilnojamojo turto registre įregistruotų kelių ilgis“ pradėti taikyti 2021 metais**, nes, anot Susisiekimo ministerijos, dauguma savivaldybių administracijų dar neįregistravo Nekilnojamojo turto registre savo valdomų vietinės reikšmės kelių;
- patikslinti, kad **KPPP rezervo lėšos gali būti skiriamos** valstybės ir savivaldybių institucijų valdomų vietinės reikšmės **kelių, nukentėjusių nuo ekstremaliųjų situacijų**, skubaus taisymo (remonto) ar rekonstravimo dėl avarijos grėsmės, išlaidoms kompensuoti (*finansavimas nebūtų skiriamas, jeigu kelių ir kelių statinių avarinė būklė susidarė ne dėl ekstremalios situacijos*);
- nustatyti, kad valstybės ar savivaldybių institucijos, siekiančios gauti finansavimą kelių objektams įgyvendinti, **iki 2019 m. gruodžio 2 d.**, nuo 2020 m. nuo einamųjų kalendorinių metų spalio 1 d. iki spalio 31 d., turi **pateikti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai prašymą finansuoti kelių objektus, vedančius į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos**; nustatoma kokia informacija turi būti nurodyta prašyme dėl šių objektų finansavimo;
- siekiant sumažinti Sostinės regione esančius vidinius socialinius ir ekonominius skirtumus, **Sostinės regione esančių savivaldybių** (Elektrėnų, Šalčininkų rajono, Širvintų rajono, Švenčionių rajono, Trakų rajono, Ukmergės rajono ir Vilniaus rajono), išskyrus Vilniaus miesto, **vietinės reikšmės keliams siūloma numatyti 2 proc. iš 30 proc. Programos finansavimo lėšų (2019 m. sąmatoje 30 proc. vietinės reikšmės keliams sudarė 119 960 tūkst. Eurų)**;
- taip pat siūloma **numatyti 2 proc. iš 30 proc. Programos finansavimo lėšų vietinės reikšmės keliams žiedinėse savivaldybėse**, kurios yra šalia didžiųjų miestų, tačiau nepatenka į tų miestų teritoriją (Vilniaus rajono, Trakų rajono, Kauno rajono, Klaipėdos rajono, Panevėžio rajono, Šiaulių rajono ir Alytaus rajono).

5. Derinimas: Nutarimo projektas suderintas su Aplinkos ministerija, Finansų ministerija, Žemės ūkio ministerija. Lietuvos automobilių kelių direkcija, Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacija ir Lietuvos sodininkų bendrijų asociacija pastabų nepateikė.

Dėl Ekonomikos ir inovacijų ministerijos (siūlo Programos rezervo lėšų skirstymo tvarkoje atlikti kai kuriuos esminius pakeitimus – Susisiekimo ministerija siūlo spręsti po 2020 m. rezervo paskirstymo), Teisingumo ministerijos (siūlo vadovautis vieno langelio principu – Ekonomikos ir inovacijų ministerija informaciją apie faktinį esamų darbo vietų skaičių galėtų gauti pati iš Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos duomenų bazės), Vidaus reikalų ministerijos (analogiška Teisingumo ministerijos pastabai) ir Lietuvos savivaldybių asociacijos (nepitaria formuluotei dėl Rezervo lėšų skyrimo kelių *nukentėjusių nuo ekstremaliųjų situacijų* išlaidoms kompensuoti) pastabos įvertintos derinimo pažymoje.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: prisidėtų prie Vyriausybės programos 119.2 papunkčio nuostatų („...didinti visų šalies regionų pasiekiamumą, patogų susisiekimą tarp miestų, miestelių ir kaimų...“) įgyvendinimo.

7. Dalykinio vertinimo išvada:

✓ pažymėtina, kad Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 9 straipsnio pakeitimo įstatyme Nr. XIII-2118 nustatyta, kad Programos finansavimo lėšos naudojamos pagal iki atitinkamų metų vasario 1 dienos Vyriausybės patvirtintą metinę lėšų naudojimo sąmatą, o Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašo 3 punkte reglamentuota, kad Susisiekimo ministerija kasmet, per mėnesį po to, kai patvirtinamas biudžetas, pateikia Vyriausybei ateinančių metų Programos finansavimo lėšų naudojimo sąmatos projektą. Siūlyčiau tikslinti šią Aprašo

formuluotę ir, atsižvelgiant į Įstatymo nuostatą, nustatyti konkrečią datą (pvz., iki atitinkamų metų sausio 2 d.);

✓ siūlyčiau Aprašą papildyti atsižvelgiant į nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliosiančią Kelių įstatymo Nr. I-891 16 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1788 nuostatą, kad nepanaudotą atitinkamų metų Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų dalis, kuri yra ne mažesnė kaip 25 procentai nepanaudotų atitinkamų metų Programos lėšų, naudojama vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti) ir prižiūrėti (pagal Įstatymą Vyriausybė turi iki 2019 m. gruodžio 31 d. priimti šią nuostatą įgyvendinančius teisės aktus);

✓ Projekto 2.10. papunktyje siūloma nustatyti, kad valstybės ar savivaldybių institucijos, siekiančios gauti finansavimą kelių objektams įgyvendinti, iki 2019 m. gruodžio 2 d. turi pateikti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai prašymą finansuoti kelių objektus, vedančius į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, taip pat nustatoma kokia informacija turi būti nurodyta prašyme dėl šių objektų finansavimo – svarstyti dėl šio siūlomo termino tikslinimo, atsižvelgiant į tai, kad nuo Nutarimo įsigaliojimo iki šios datos gali likti pernelyg mažai laiko;

✓ galiojančiame Apraše nustatyta Programos rezervo lėšų paskirstymo tvarka, tačiau kiekvienais metais susidaro situacija, kai dėl sutaupytų ar nepanaudotų lėšų, rezervo lėšos turi būti perskirstomos. Todėl siūlytina Apraše nustatyti ir Programos rezervo lėšų perskirstymo principus ar numatyti, kad atitinkamos Aprašo nuostatos taikomos ir perskirstant Programos rezervo lėšas.

Siūloma įvertinti pastabas ir pasiūlymus ir projektą teikti svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Arvydas Nevas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt